tahagi enam teda süia. Öldakse küll, et kuulus Drääke olla (1580) karduli sugu Ameerika maalt Euroopasse toonud, aga mina, nagu muugi Toomas, ei tahaks seda uskuda. Sest kui tõsi oleks, siis oleks ka kardulis nende toitude ja willjade hulgas nimetud olnud, mis kuulus mees söömiseks oli walmis pannud, kui ta Ameerikast oli koeu jõudnud ja kuningaana Elisabet tema juures laewa peal wõerussil käinud. — Noh, olgu mis on, aga suur kiitus sellele hana põhja, kes ta sealt seie tõi!

Hoidku igaüks, et ta mitte wäga noori (wärskeid) kardulid ei söö; sest need on kihwtised. Hoidku igaüks, et ta kuiwatud karduliwarsi mitte palju lehma sulbi sisse ei panne; sest need on kihwtised ja tapawad lehma ära. Ka on karduli idemed ja kuprad kihised.

Kes kardulid tahab mädanemise eest hoida, see kuulgu mis meie riigi prohwessor Vollman sest asjast räägib. Ta ütleb: Ma panin oma seemne kardulid kuuks ajaks enne panemist ühte sooja tuppa. Nad kuiwasid seal juba nii kõwaks, et ma juba kahtlane olin, ei tea kas n'ad ka enam kaswama hakkawad. Aga põlnd wiga — maa sees n'ad idanesid täitsa ja niisugusest seemnest sain ma 3 nädalat enne teisa wäga häid wärskeid kardulid süia. Ning kunnaks teiste karduli saagid aiwa mädanesid, ei leidnud ma mitte ühte mäda-

nemise täpet oma kardulite külges. Ja kõige parem olla weel see, kui niisuguse kuiwatamise tarwis õige suured kardulid wõetakse ja pooleks lõigatakse.

Üks teine mees annab seda nõu: Kui mädanemist on kardulite hulgas näha, siis wõta 1 osa hapandikku ja 200 osa wett, kasta siis kardulid selle segadise sisse; selle järele te õige wedelat lubja wett ja lase ka kardulid sealt läbi käia. Selle katse läbi on leitud, et kardulid mädanema siis ei hakka ja neis, kus jo mädanemise plekid külges olid, ei lautand need endid laiemale.

4) Usside wiljasallwes. Kui seda näha on, et wiljaussid wilja sees salwes elustawad, siis tuleb sealt salwest üks osa willja seitsme jala paksuselt teise tühhja sallwe panna, siis pangu inimene enesele tossud eht pastlid jalga, mingu ja trampigu siis õige heaste seal wilja peal ja tehku seda wiifi kogu oma wilja koguga, sellemoega saawad kõik ussid surmatud.

5) Kui sull kassi majas ei ole ja hiired jo wõimust wõtta tahawad, siis pane ühiksaime (verbascum Thapsus) lilli juurtega senna paika kus kõige enam hiiresi elustawad ning nende hais kihutab kõik hiired minema.

6) Wiimati kuulsin ma ühe perenaese käest, et ta wärsit täisid täis olnud ja ta tahtnud siis nurjatumaid putukaid looma kallalt äraäwitada ning